

ISLAM I MUSLIMANI U DANSKOJ

Danska se nalazi na sjeveru Europe s glavnim gradom Kopenhagenom sastoji se od poluotoka Gotland koji zauzima dvije trećine ukupne površine zemlje i 483 mala otoka koji se nalaze između Baltičkog i Sjevernog mora. Sa južne strane graniči sa Njemačkom. Vikinzi, autohtono stanovništvo Danske, je polovicom desetog stoljeća, 865. godine provalili u Englesku, ubili njenog kralja Edmuna, zatim okupirali francusku Normandiju 911. Godine 1397. danska kraljica Margareta Prva ujedinila je zemlje Skandinavije pod danskom zastavom. Ta Unija nije imala drugoga vijeka. Godine 1523 iz Unije izlazi Švedska, a Norveška 1814, a Island 1904. godine. Tako je Danska izgubivši spomenute zemlje vraćena u svoje povijesne granice i tako dočekala Prvi svjetski rat. Njemačka je 1940. okupirala Dansku. Da bi se oslobodila okupacije Danska je stupila u savez s Amerikom koja ju je oslobodila 1945. Godine, a kraljica Margareta Druga je obnovila prijestol 1972. godine.

Površina zemlje iznosi 43.940 km², sa 5.333.617 stanovnika sa gradovima: Kopenhagen, Odense, Viborg, Arhus i Kolding. Po vjeroispovijedi Danci su 99% kršćani-protestanti. Prosječni dohodak po glavi stanovnika iznosi 21.000 američkih dolara.

Što se tiče muslimana u Danskoj oni spadaju u dvije grupe Arape i nearape. Nearapi muslimani su uglavnom Pakistanci i Turci i Bošnjaci. Njihov dolazak u Dansku se veže za kraj Drugog svjetskog rata u vrijeme kada je Europa radi obnove trebala što jeftiniju radnu snagu. Takve nije bilo u europskim zemljama pa su posegnuli za radnicima iz nerazvijenih zemalja, a ponajviše muslimanskih.

Među doseljenicima iz muslimanskih zemalja bili su pripadnici sekte Kadjanija ili Ahmedija iz Pakistana koji su masovno napuštali svoju zemlju jer su sunitiski muslimani tvrdili da Kadjanije nisu muslimani i da se trebaju služiti drugačijim nazivima i imenima. Kadjanije su prvi osnovali mesdžid u Danskoj i prvi koji su preveli tefsir Kur'ana na danski jezik. Turci su potom počeli graditi svoje mesdžide, a s obzirom da su pripadali službenoj Islamskoj zajednici (Dijanetu) imame i drugu pomoć dobivali su iz Turske i sve svoje potrebe zadovoljavali putem turskog Veleposlanstva.

Što se pak tiče Arapa, prvi doseljenici dolaze iz zemalja Magreba početkom šezdesetih godina prošloga stoljeća. Bili su to mahom trgovci koji su odmah počeli osnivati mesdžide kupujući stanove ili kuće koje su pretvarali u *musalle* (mjesto namaza), kako su ih nazivali.

Nakon prvog vala muslimanskih useljenika dolazi i drugi, ovog puta iz Palestine, Sirije, Libanona. Palestinci dolaze nakon izraelskih napada na izbjegličke kampove u Libanonu.

Nakon drugog vala dolazi i treći, ovoga puta iz Somalije, a zatim Iraka nakon Drugog zaljevskog rata i to su većinom bili ši'a sa juga zemlje. Dolaskom ovih posljednjih useljenika nastaju veliki problemi jer se među njima počinje širiti nemoral i kriminal. Oni su prvi doprinijeli da Danci počinju stjecati lošu sliku o islamu i muslimanima. Ovi posljednji useljenici služe se neistinama i prevarama da bi došli do socijalne pomoći.

U Danskoj trenutno živi i boravi oko 120.000 muslimana, od čega 95% sunnija i 5% ši'a.

Od svih muslimana u Danskoj najbolje su se snašli oni u drugom danskom gradu Odensi koji su uspjeli izgraditi islamski centar i urediti svoj vjerski život na dosta zadovoljavajući način. Na žalost i pored nastojanja nismo pronašli fotografiju Islamskog centra da bi je prikazali čitateljima. U ovom centru je osnovana prva škola Kur'ana koju pohađaju zainteresirani tri dana u tjednu. U istom centru osnovana je i škola za arapski jezik i islamske znanosti koju pohađaju muslimanke i muslimani jedanput u tjednu. U tijeku je prikupljanje priloga među muslimanima Danske i Europe za izgradnju prve džamije u Odensi.

Što se tiče vjeronauka u Danskoj, u osnovnim i srednjim školama nema islamskoga vjeronauka jer u Danskoj islam nije priznat i u njima se uči o kršćanstvu i judaizmu.

Danski muslimani jako trebaju imamskom i vjeroučiteljskom kadru koga nedostaje.

Među problemima navode da mesdžidi nisu pogodni za održavanje vjeronauka jer su uglavnom smješteni u stambenim zgradama i u pravilu su daleko od stanova muslimana.

Što se tiče škola za vjeronauk u organizaciji Islamske zajednice državni zakoni dopuštaju vlastima da samo u drugoj godini pomaže takve škole. Za roditelje i Islamsku zajednicu predstavlja problem održavanja te škole u prvoj godini u kojoj država ne pruža pomoć.

Mali je broj Danaca koji prelaze u islam. Više ih je koji su prihvatili učenje Kadjanija.

Treba također istaći da vlasti ne dopuštaju izgradnju džamija s minaretima. Jedino Kadjanije mogu graditi svoje bogomolje u tradicionalnoj arhitekturi.

Zbog toga što ne prizna islam, država ne poštuje niti muslimanske blagdane niti pruža financijsku i materijalnu pomoć kod izgradnje vjerskih objekata, kao što to radi u slučaju gradnje kršćanskih crkava.

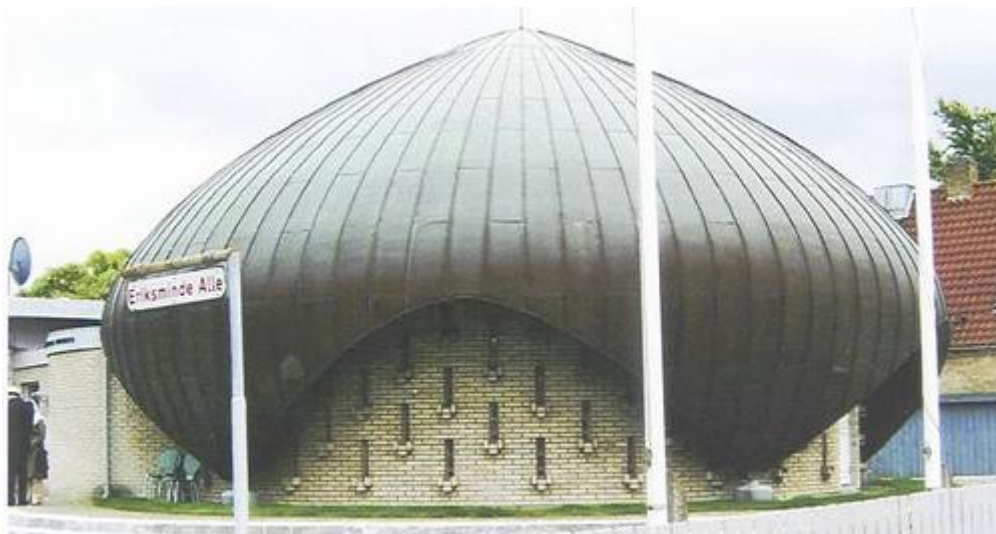
Pojava karikatura Božjega poslanika Muhammeda alejhis-salam u najcrnjem obliku u danskim novinama dovoljno govori o položaju naše vjere i muslimana u Danskoj.

Što se tiče bošnjačke islamske dijaspe u Danskoj, trenutno je tamo registrirano 15 džemata koji većinom imaju honorarne imame koji

obavljaju džumu-namaz i eventualno predaju vjeronauk. Tijekom prošloga ramazana osam džemata Bošnjaka u Danskoj klanjali su teravije i ostale namaze. Uglavnom su to bili đaci i studenti iz Bosne i hercegovine. U našim džematima nedostaje imamskog kadra, a Rijaset je nedavno postavio glavnom imama u ovoj zemlji Nermina ef. Babića. Treba istaći također, a što je stara bolest, da naša islamska zajednica u danskoj ne ostvaruje kvalitetnu suradnju sa ostalim muslimanima čiji broj nije zanemariv.

Bošnjački džemat u gradu Vejle

Ahmedijska džamija u Kopenhagenu

Vjeronauk najmlađih u džematu Vejle u Danskoj

Idejni projekt velike džamije i Islamskog centra
U Kopenhagenu